

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘÍPRAVNÝ STUPEŇ
ZÁKLADNÍ ŠKOLY SPECIÁLNÍ**

**zpracovaný jako příloha pro obor vzdělávání
ZÁKLADNÍ ŠKOLA SPECIÁLNÍ**

**Základní škola Šternberk,
Olomoucká 76**

Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
1.1 Název přílohy školního vzdělávacího programu ZŠS	3
1.2 Údaje o škole	3
1.3 Zřizovatel	3
1.4 Platnost dokumentu přílohy	3
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1 Úplnost a velikost školy	4
3 CHARAKTERISTIKA PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ	6
3.1 Organizace vyučování	6
3.2 Stravování	7
3.3 Personální zajištění	7
3.4 Materiální podmínky	7
3.5 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	7
4 CHARAKTERISTIKA PŘÍLOHY ŠVP ZŠS	8
4.1 Zaměření školy	8
4.2 Výchovně vzdělávací strategie, formy a metody práce	9
4.2.1 Klíčové kompetence	10
4.2.2 Zásady výchovně vzdělávací práce v přípravném stupni	12
4.3 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
4.3.1 Vzdělávání dětí dle individuálního vzdělávacího plánu (dle Doporučení ŠPZ)	12
4.3.2 Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných	12
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH	13
5.1 Učební plán	13
5.2 Vzdělávací oblasti – dílčí vzdělávací cíle	14
6 HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ DĚTÍ	25
6.1 Hodnocení	25
6.2 Sebehodnocení dětí	26
7 AUTOEVALUACE ŠKOLY	27

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název přílohy školního vzdělávacího programu ZŠS

Školní vzdělávací program pro přípravný stupeň základní školy speciální.

1.2 Údaje o škole

Název školy: Základní škola Šternberk, Olomoucká 76

Adresa školy: Olomoucká 2098/76, 785 01 Šternberk

Ředitelka školy: Mgr. Radka Urbanová Kovaříková

Kontakty: telefon: 585 012 581, 721 230 580

e-mail: reditelstvi@zs-sternberk.cz

IČ: 61989789

IZO: 108012832

RED-IZO 600026558

1.3 Zřizovatel

Olomoucký kraj

Adresa: Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

Kontakt: 585 508 857, 585 508 553

1.4 Platnost dokumentu přílohy

Školního vzdělávacího programu ZŠS pro přípravný stupeň základní školy speciální, č.j. ZŠŠt 444/2024 je platný od 1. září 2024. Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 28.8.2024.

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. et Mgr. Martina Frýbová

Bc. Silvie Pluhařová

Mgr. Radka Urbanová Kovaříková

ředitelka školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Hlavní budova školy

Základní škola Šternberk, Olomoucká 76 zajišťuje na pracovišti **Olomoucká 76, Šternberk** vzdělávání v přípravném stupni ZŠS, v 1. až 9. postupném ročníku ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 ŠZ pro žáky s lehkým mentálním postižením, nebo kombinací tohoto postižení s jiným handicapem, případně žáky se středním a těžkým mentálním postižením, či kombinací tohoto postižení s dalším postižením včetně poruch autistického spektra, v oborech vzdělávání:

- 79-01-C/01 Základní škola
- 79-01-B/01 Základní škola speciální

Hlavním předmětem činnosti základní školy je vzdělávání žáků, kteří potřebují vyšší míru podpory, pro kterou se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole s běžným výukovým programem.

Škola je situována nedaleko vlakového a autobusového nádraží. Dopravní obslužnost je velmi dobrá. Do školy dojíždí žáci ze širokého okolí.

Škola je umístěna v areálu velké zahrady sousedící s dopravním hřištěm, je tvořena třemi budovami – 2 pavilony s učebnami a speciálními učebnami spojenými s provozní budovou ředitelství a školní jídelnou – výdejnou. Přístup do pavilonů je bezbariérový.

Vyučování probíhá v kmenových třídách pod vedením kvalifikovaného speciálního pedagoga a asistenta pedagoga. Ve třídách se vyučuje 4 až 6 žáků ve třídách ZŠ speciální a 6 až 14 žáků ve třídách ZŠ s minimální doporučenou úrovní očekávaných výstupů.

Podle zaměření předmětů jsou využívány následující odborné učebny: školní dílna, cvičná kuchyňka, počítačová učebna, interaktivní učebna, pracovna školní družiny, pracovna výchovného poradce a školního psychologa. K dispozici je učitelská a žakovská knihovna, venkovní hřiště a zahrada. Povinná výuka plavání je zajištěna plaveckou školou v Aquacentru Šternberk.

Nedílnou součástí školy na pracovišti ZŠ Šternberk, Olomoucká 76 je Školní jídelna – výdejna a Školní družina. Družina poskytuje relaxační, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíjí zájmy a nadání dětí, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a podílí se také na přípravě na vyučování. Žákům nabízí smysluplné využití volného času po ukončení vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti, pěstování návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského

chování a vystupování v kolektivu. Činnosti a aktivity žáků ve školní družině se uskutečňují v oblasti sportovní, estetické, pracovní a rekreační. Obsahová náplň těchto oblastí probíhá v souladu se Školním vzdělávacím programem školní družiny. Výchovné aktivity jsou rozvrženy v týdenní skladbě zaměstnání a pravidelně se střídají činnosti různého charakteru.

Detašované pracoviště

Další součástí školy je pracoviště **Olomoucká 173, Šternberk**. Jedná se o ZŠ při zdravotnickém zařízení umístěnou v areálu Psychiatrické léčebny Šternberk s kapacitou 40 žáků. Škola má k dispozici samostatnou budovu se třemi učebnami a další dvě učebny umístěné přímo v budově dětského oddělení. Zajišťuje vzdělávání žáků hospitalizovaných na dětském oddělení Psychiatrické léčebny Šternberk se zdravotním znevýhodněním či oslabením. Vzdělávací strategie u těchto žáků dodržuje rámec ŠVP a současně respektuje požadavky kmenové školy i aktuální zdravotní stav každého žáka. Vzhledem k vytíženosti dětského oddělení je tato součást téměř zcela kapacitně zaplněna.

Odloučené pracoviště pro žáky s poruchami autistického spektra sídlí na adrese **Táboritů 25, Olomouc – Bělidla**. Žáci jsou zde vzděláváni v oborech základní školy a základní školy speciální včetně přípravného stupně ZŠS. K odlehčení častého smyslového přetížení či negativních projevů problémového chování žáků jsou využívány individuální učebny, místnosti s prvky snoezelenu, speciální výukové dílny s ergoterapeutickým či muzikoterapeutickým zaměřením, zahrada školy. Vyučování probíhá v kmenových třídách pod vedením kvalifikovaného speciálního pedagoga, ev. tandemového pedagoga a dvou asistentů pedagoga. Ve třídách se vyučuje 4 až 6 žáků ve třídách ZŠ speciální a 6 až 14 žáků ve třídách ZŠ a ZŠ s minimální doporučenou úrovní očekávaných výstupů.

Poslední částí je pracoviště **Sadová 7, Šternberk**, kde probíhá individuální výuka žáků ZŠ speciální ve spolupráci s Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, p.o. U žáků, kteří pro svůj aktuální zdravotní stav nemohou opustit zařízení sociálních služeb je zde smluvně zajištěna výpůjčka pracovny na dobu výuky. Vyučující má na místě k dispozici odpovídající prostor i vybavení pro individuální práci se žákem.

3 CHARAKTERISTIKA PŘÍPRAVNÉHO STUPNĚ

Třídy přípravného stupně základní školy speciální poskytují přípravu na vzdělávání v základní škole speciální dětem se speciálními vzdělávacími potřebami (s těžším mentálním postižením, postižením více vadami a autismem) nejvíce tři roky před začátkem plnění povinné školní docházky.

Do třídy přípravného stupně ZŠS lze zařadit dítě od školního roku, v němž dosáhne 5 let věku, do zahájení povinné školní docházky, a to i v průběhu školního roku. Program přípravného stupně je koncipován jako jednoletý, avšak děti jej mohou podle svých vlastních individuálních možností a schopností mít rozložen na 1 až 3 roky. Vzdělávání probíhá v rozsahu čtyř hodin denně, to znamená 20 hodin týdně a zahrnuje potřebnou individuální i skupinovou speciálně pedagogickou péči.

V přípravném stupni jsou vzdělávány děti před započítáním školní docházky, jedná se tedy o vzdělávání předškolní. Děti jsou přijímány na základě žádosti zákonných zástupců doložené doporučením školského poradenského zařízení – SPC a odborného lékaře.

O absolvování příslušného ročníku děti získávají osvědčení o absolvování příslušného ročníku, neplní se zde povinná školní docházka. Po ukončení přípravy na vzdělávání jsou děti na základě vyšetření SPC a rozhodnutí rodičů nebo zákonných zástupců zařazovány do nejvhodnější formy vzdělávání.

3.1 Organizace vyučování

Vyučování přípravného stupně probíhá v době od 8.00 do 11:40 hodin. Časový plán je stanoven s ohledem na psychohygienické podmínky, reaguje na individuální potřeby aktivity a odpočinku jednotlivých dětí.

Denní program:

8:00 – 9.30	první blok činností
9:30 – 10.00	svačina, hygiena a relaxace
10:00 – 11.40	druhý blok činností
11:40	oběd, hygiena, odchod dětí domů nebo do školní družiny

3.2 Stravování

Svačiny si děti přinášejí z domu. Obědy jsou zajišťovány ve školní výdejně-jídelně.

3.3 Personální zajištění

Ve třídě pracuje učitel/ka a dva asistenti pedagoga.

3.4 Materiální podmínky

Třídy přípravného stupně jsou vybaveny účelným nábytkem přizpůsobeným potřebám dětí, jsou vybaveny didaktickými pomůckami a hračkami. U tříd je snadno dostupné sociální zařízení a cvičná kuchyňka. V budově školy (dle umístění pracoviště) je dále využíváno místností s prvky snoezelenu, tělocvičny a výtvarné dílny. Ke škole přiléhá školní zahrada s ovocným sadem, vyvýšenými záhony, pískovištěm, hřištěm s umělým povrchem a různými houpacími a relaxačními prvky.

3.5 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Na začátku školního roku jsou děti vhodnou formou seznamovány se školním řádem a vnitřním řádem školy. Nově přijaté děti jsou poučeny ihned po nástupu. Rodiče jsou pravidelně upozorňováni na to, kde se mohou se školním řádem a vnitřním řádem školy seznámit.

Na nově vzniklé situace, při kterých by mohlo dojít k ohrožení zdraví např. údržba školy a zeleně, jsou děti i rodiče upozorňováni průběžně.

Zranění, nebo úraz jsou děti i pedagogové povinni hlásit třídní učitelce, která úraz zaznamená do Knihy úrazů a rovněž informuje rodiče zraněného dítěte.

Sleduje se vhodná struktura činností a skladba zaměstnání – dodržování pitného režimu, zdravé prostředí užívaných prostor.

Při všech činnostech dbáme na dodržování hygieny a ochrany osobního zdraví jak dětí, tak pedagogických pracovníků.

4 CHARAKTERISTIKA PŘÍLOHY ŠVP ZŠS

Vzdělávací program pro přípravný stupeň základní školy speciální je určen pro výchovu a přípravu na vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (s těžším mentálním postižením, postižením více vadami a autismem). Zpracovaný podle §5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. a upraven jako ŠVP pro vzdělávání, pro které není vydán rámcový vzdělávací program. Vychází z RVP pro předškolní vzdělávání a ze ŠVP ZŠS Základní školy Šternberk, Olomoucká 76.

Zařazování dětí do tohoto typu vzdělávacího programu probíhá vždy na základě žádosti zákonných zástupců, výsledků odborných vyšetření pracovníky Speciálně pedagogického centra a konzultací s odbornými lékaři.

4.1 Zaměření školy

Za cíl výchovně vzdělávací práce naší školy si klademe dosažení co nejvyšší možné úrovně klíčových kompetencí žáků tak, aby po ukončení povinné školní docházky dosáhli co nejvyššího stupně samostatnosti v řešení běžných životních situací a takové úrovně základních vědomostí, dovedností a návyků umožňující orientaci v okolním světě, dosažení co nejvyšší míry soběstačnosti, nezávislosti na péči druhých osob a zapojení do společenského života.

Za priority při dosahování výchovně vzdělávacích cílů považujeme:

- práce s dětmi vždy vychází z přesné znalosti jejich zdravotního a psychického stavu
- při práci s dětmi maximálně využíváme vysoké kvalifikace pedagogických pracovníků a dbáme na jejich další odborný rozvoj a vzdělávání
- při vzdělávání dětí rozvíjíme jejich individuální rozvojové možnosti tak, aby dosáhly co nejvyšší úrovně osobnostního rozvoje
- k dosažení co nejvyšší úrovně osobnostního rozvoje dětí maximálně využíváme vybavení školy, individuálního přístupu k dětem
- naší snahou je vytvářet dětem optimální podmínky pro vzdělávání jako jsou příjemné pracovní klima, přátelská atmosféra a klidné prostředí s dostatkem přiměřených podnětů k aktivnímu přístupu k učení
- výchovně vzdělávací činnost školy je orientována na činnostní a prožitkové učení se zaměřením na praxi, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, samostatné vystupování, týmovou práci, vzájemnou pomoc a respekt, dodržování pravidel a zdravý životní styl
- pro harmonický rozvoj osobnosti dětí se snažíme o maximální spolupráci s rodinami,

vzájemnou informovanost o výsledcích dětí, o jejich problémech a jejich řešení, společnými akcemi budeme upevňovat vztah mezi rodinou a školou

- vzájemnou spolupráci všech výchovně vzdělávacích složek školy (práce tříd a školní družiny) budeme působit na co nejširší rozvoj kompetencí dětí

4.2 Výchovně vzdělávací strategie, formy a metody práce

Výchovně vzdělávací strategie obsahují následující **metody a formy práce**, jimiž směřujeme k naplňování klíčových kompetencí. Tyto strategie jsou uplatňovány všemi pedagogy v rámci výchovně vzdělávacího procesu. V přípravném stupni je hlavním smyslem výchovy a vzdělávání dětí rozvinout jejich rozumové schopnosti natolik, aby v průběhu svého dalšího vzdělávání mohly a chtěly nové poznatky získávat. K tomu je využíváno **prožitkové a kooperativní učení hrou**, které je založeno na přímých zážitcích dítěte, podporujících zvědavost a potřebu objevovat, podněcujících radost z učení, zájem dítěte poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

V předškolním vzdělávání je v dostatečné míře uplatňováno **situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.

Významnou roli sehrává rovněž **spontánní sociální učení**, založené na principu přirozené nápodoby, který se uplatňuje ve všech činnostech a situacích během vyučování, kdy jsou dítěti poskytovány vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V práci třídy přípravného stupně jsou uplatňovány vzájemně provázené a vyvážené **spontánní a řízené aktivity**, a to v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Jedná se o didakticky cílenou činnost, která je pedagogem přímo, nebo nepřímo motivovaná a která je dítěti nabízena tak, aby bylo zastoupeno spontánní i záměrné (cílené, plánované) učení. Zde je v plné míře uplatňován individuální přístup k jednotlivým dětem.

Vzdělávání probíhá na základě **integrovaných bloků**, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dítěte, je pro ně smysluplný, zajímavý a užitečný.

4.2.1 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- při práci s dítětem uplatňujeme individuální přístup, dětem jsou vypracovány individuální vzdělávací plány, kde zohledňujeme jejich specifické vzdělávací potřeby
- motivujeme děti k pozorování, zkoumání, objevování
- vedeme děti k co největší míře možné samostatnosti při vykonávaných aktivitách a podporujeme jejich radost z toho, co samy dokázaly
- navozujeme klidné prostředí bez rušivých elementů
- při veškerých činnostech dbáme na názornost
- vedeme děti k uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích a dalšímu učení
- při kontaktu s dětmi používáme stejnou terminologii, gesta, případně piktogramy, znak do řeči a další alternativní formy komunikace
- vedeme děti k navazování kontaktu se spolužáky, učíme je kooperaci

Kompetence k řešení problémů

- vedeme děti ve třídě k soudržnosti, vzájemné toleranci, upevňujeme kamarádství, společně řešíme vzniklé problémy
- snažíme se, aby děti známé a opakující se situace řešily samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s pomocí dospělého
- s použitím vhodných zdrojů (nápodoba, ukázka, dramatizace) vedeme dítě k identifikaci nebezpečí
- vhodnou motivací zapojujeme dítě do práce ve skupinách, snažíme se o jeho spoluúčast při řešení problémů
- směřujeme děti k řešení problémů na základě bezprostřední zkušenosti, využití pokusu a omylu
- upevňujeme sebevědomí dětí, jejich sebejistotu
- podle úrovně rozumových schopností dětí postupně zvyšujeme náročnost úkolů a vedeme je k uvědomění si vlastních kvalit a možností
- vedeme děti k respektu a slušnému chování k dospělým osobám
- vytváříme vztah důvěry mezi dítětem a učitelem, dáváme mu prostor ke sdělení vlastních prožitků, pocitů, problémů

Kompetence komunikativní

- zadáváním jednoznačných, srozumitelných pokynů a otázek učíme děti naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení
- vedeme děti ke srozumitelné formě verbální i neverbální komunikace
- dětem vždy poskytneme dostatečný časový prostor k vyjádření
- nácvikem a praktickými činnostmi učíme děti dalším formám komunikace
- rozvíjíme aktivní i pasivní slovní zásobu
- dáváme dostatečný prostor k dialogu: dítě – učitel a dítě – dítě
- dialog vedeme tak, aby se dítě mohlo k tématu samostatně vyjádřit, ale i naslouchat ostatním
- učíme děti komunikovat v běžných každodenních situacích
- dáváme prostor k vyjadřování a sdělování vlastních prožitků, pocitů a nálad různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními apod.)

Kompetence sociální a personální

- jednoznačně a srozumitelně stanovíme pravidla, kterými se děti budou řídit ve škole i mimo školu, vedeme je k pochopení a dodržování pravidel
- učíme dítě uvědomovat si důsledky vlastního chování a jednání
- učíme děti vzájemné spolupráci ve skupině a schopnosti respektovat druhé
- posilujeme sebeúctu dětí
- vedeme děti k ochraně svého zdraví
- učíme děti projevovat citlivost a ohleduplnost k druhým, vzájemně si pomáhat
- snažíme se, aby dítě napodobovalo modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- vedeme děti, aby se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích chovaly obezřetně
- v rámci možností seznamujeme děti s kulturními tradicemi

Kompetence činnostní a občanské

- dbáme na dodržování stanovených pravidel ve škole i mimo školu
- seznamujeme děti s hodnotami a tradicemi společnosti
- průběžně vedeme děti k získávání základních návyků, pracovních postupů
- oceňujeme snahu a úsilí, které dítě při plnění úkolů vynaložilo
- při všech činnostech v co nejvyšší míře navazujeme na praktickou zkušenost dítěte, vycházíme z přímých souvislostí

- učíme děti smyslu pro povinnost, učíme je vážit si práce i úsilí druhých

4.2.2 Zásady výchovně vzdělávací práce v přípravném stupni

- respektování individuálních zvláštností dětí
- zajišťování dostatečného množství přiměřených podnětů
- kombinování individuální a skupinové práce, zapojení všech dětí
- spolupráce s rodinou i ostatními pedagogy při jednotných požadavcích na dítě
- soustavná a cílevědomá práce s výhledem na další vzdělávání a komplexním rozvojem dítěte
- upevňování již získaných dovedností a znalostí

4.3 Zabezpečení výuky dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Jsme školou, která poskytuje výchovu a vzdělávání dětem se zdravotním postižením, proto jsou všechny děti žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. K dětem přistupujeme individuálně, učební plán přizpůsobujeme jejich možnostem a potřebám.

4.3.1 Vzdělávání dětí dle individuálního vzdělávacího plánu (dle Doporučení ŠPZ)

Návrh individuálního vzdělávacího plánu dává SPC ve zprávě z vyšetření před nástupem dítěte do přípravného stupně ZŠS. Plán vypracovává po úvodní speciálně pedagogické diagnostice třídní učitel, konzultuje jej s pracovníky SPC i s rodiči žáka. Jeden výtisk založí do spisové dokumentace žáka, jeden obdrží rodiče a třídní učitel si pro vlastní práci se žákem ponechá kopii. Plnění IVP je pravidelně hodnoceno.

4.3.2 Zabezpečení výuky dětí mimořádně nadaných

Na děti, které projeví mimořádné nadání, například výtvarné či hudební, kladou pedagogové vyšší nároky, odpovídající jejich dovednostem a schopnostem.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je stanoven pro celou věkovou skupinu společně, to je pro děti ve věku pěti let až do zahájení povinné školní docházky.

Vzdělávací obsah představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do oblastí je vnímáno jako pomocné. Učivo je vyjádřeno v podobě činností, ať už praktických, či intelektových. Pojem učivo je nahrazen pojmem vzdělávací nabídka.

5.1 Učební plán

Podle tohoto plánu a na jeho základě si bude pedagog vytvářet tematické celky. Soubor tematických celků tvoří vzdělávací nabídku. V předškolním vzdělávání je obecně kladen důraz na tematické vzdělávání. Vše by mělo souviset se vším a být propojené.

Předmět	Počet hodin týdně
Rozumová výchova	5
Smyslová výchova	5
Hudebně pohybová výchova	3
Rehabilitační tělesná výchova	3
Pracovní a výtvarná výchova	4
Počet hodin týdně celkem	20

5.2 Vzdělávací oblasti – dílčí vzdělávací cíle

Obsahy jednotlivých oblastí se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují. Ukazují tak na neustálou přítomnost všech oblastí.

Vzdělávací obsah pro předškolní vzdělávání je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo	Oblast biologická
Vzdělávací nabídka:	Dílčí vzdělávací cíle:
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.) - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním - zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) - smyslové a psychomotorické hry - konstruktivní a grafické činnosti - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti - jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. - činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	- uvědomění si vlastního těla - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí - rozvoj a užívání všech smyslů - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků - činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí	
---	--

2. Dítě a jeho psychika	Oblast psychologická
Vzdělávací nabídka:	Dílčí vzdělávací cíle:
<u>Jazyk a řeč</u> - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) - komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv - samostatný slovní projev na určité téma - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování	- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

filmových a divadelních pohádek a příběhů - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen - prohlížení a „čtení“ knížek - hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)	
<u>Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace:</u> - přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností - konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.) - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty - smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace	- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

pozornosti apod. - námětové hry a činnosti - hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant - hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) - činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce) - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině - činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.	- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) - vytváření základů pro práci s informacemi
--	--

Sebepojetí, city, vůle:

- spontánní hra- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání- cvičení organizačních dovedností- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti)- hry na téma rodiny, přátelství apod.- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly,	- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)- získání relativní citové samostatnosti- rozvoj schopnosti sebeovládání- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní - dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.) - činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních	
--	--

3. Dítě a ten druhý	Oblast interpersonální
Vzdělávací nabídka:	Dílčí vzdělávací cíle:
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým - sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy - společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách - společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému - aktivity podporující sbližování dětí - aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.) - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat	- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních - rozvoj kooperativních dovedností - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi

a respektovat druhého - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije-rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	i dospělými
---	--------------------

4. Dítě a společnost	Oblast sociálně-kulturní
Vzdělávací nabídka:	Dílčí vzdělávací cíle:
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí školy - spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě	- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat,

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích - přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének) - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí - hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského	- spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané - rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat - rozvoj společenského i estetického vkusu
--	--

života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.) - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)	
--	--

5. Dítě a svět	Oblast environmentální
Vzdělávací nabídka:	Dílčí vzdělávací cíle:
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety - aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) - sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé - poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných	- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách - poznávání jiných kultur - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí

způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím - hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat - praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) - práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií - kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) - praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
--	--

- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dějstvími srozumitelnými dějstvími o naší republice - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) - ekologicky motivované herní aktivity (ekohry) - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí	
--	--

6 HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ DĚTÍ

6.1 Hodnocení

Pravidla pro hodnocení žáků

- prospěch dětí Přípravného stupně základní školy speciální vzdělávaných podle příslušného vzdělávacího programu se hodnotí formou slovního hodnocení
- hodnotí se celkový prospěch dítěte vždy v pololetí a na konci daného ročníku
- chování dětí zařazených do přípravného stupně ZŠS se nehodnotí
- cílem je poskytnout rodičům zpětnou vazbu (vyhodnotit a shrnovat výsledky práce pedagogů s dětmi)
- předmětem hodnocení jsou výsledky, jichž dítě dosáhlo v souladu s požadavky příslušného vzdělávacího programu, ev. individuálního vzdělávacího plánu
- slovní hodnocení prospěchu dítěte převážně pochvalou a povzbuzením může být doplněno využitím všech dostupných prostředků, které budou dětem srozumitelné (obrázky, razítka, bonbón, žetonový odměnový systém, apod.) a které je budou pozitivně motivovat k další činnosti
- slovní hodnocení zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka
- hodnocení musí vyznít povzbudivě pro dítě i při sdělení negativ
- při veškerém hodnocení se přihlíží ke zdravotnímu stavu dítěte a bere v úvahu jeho zdravotní postižení a určité omezení s tím spojené

Při hodnocení práce v jednotlivých předmětech jsou uplatňována především tato kritéria:

- při hodnocení speciální pedagog uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při hodnocení žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů
- pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá postižení negativní vliv
- vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony
- všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči žáka

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků získávají vyučující

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy prověřování znalostí (ústní, praktické, pohybové)
- analýzou výsledků činnosti žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky školských poradenských zařízení a zdravotnických služeb
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení, hodnocení zdůvodní, poukáže na klady a nedostatky.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

6.2 Sebehodnocení dětí

Důvody hodnocení:

- dítě se touto formou připravuje na úspěšné zvládnutí životních rolí
- sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí dítěte
- pedagog získává další podklady k poznání dítěte

Při hodnocení se dítě snaží popsat/vyjádřit:

- co se mi daří, nedaří
- co chci zlepšit / zlepšil jsem se
- co mne zajímá /co dělám rád

Pravidla pro sebehodnocení dětí:

- dítě dle svých možností hodnotí svou práci, své chování, jednání, postoj, své zlepšení nebo zhoršení oproti uplynulému období, svoji snahu a zájem o práci
- neúspěch je posuzován jako přirozená součást výchovně vzdělávacího procesu
- při sebehodnocení se dítě snaží vyjádřit, co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy, jak bude pokračovat dál
- pedagogové vedou dítě, aby reflektovalo svoje výkony a výsledky
- sebehodnocení dítěte nemá nahradit hodnocení pedagogem, ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a přispívat více k aktivizaci samotného dítěte

7 AUTOEVALUACE ŠKOLY

Hlavním cílem každé školy je poskytovat kvalitní vzdělávání svým žákům. Evaluace (hodnocení) je prostředkem stanovení kvality vzdělání v procesu systematického shromažďování a analýzy informací podle stanovených kritérií za účelem dalšího rozhodování. Závěrem každoročních evaluačních činností je autoevaluace (sebehodnocení). Ověřuje kvalitu školy zpětnou vazbou a vede k nápravným opatřením.

Současná právní úprava podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon § 12 a Vyhlášky MŠMT č. 15/2005 Sb., ukládá všem školám provést za období jednoho nebo dvou školních roků vlastní hodnocení školy (autoevaluaci).

8

Zaměření auto evaluace	Cíle	Kritéria	Nástroje	Četnost
Podmínky ke vzdělávání	Postupné zlepšování podmínek ke vzdělávání	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení provozu školy	Pozorování Rozhovory Výroční zpráva	průběžně 1x ročně
Kvalita vyuč. procesu	Zlepšování interaktivního působení všech účastníků vzdělávání	Vztah učitel-žák Úroveň zpracování tematických plánů Výstupy učitele jak žák rozumí	Pozorování Zápisy, IVP Kontrola dokumentace Hospitace Diskuze se žáky	Průběžně 4x ročně průběžně
Kultura školy Školní klima Spolupráce s rodiči	Spokojenost žáků ve škole Zvyšování spolupráce s rodiči	Postoj žáků ke škole Spokojenost rodičů se školou	Rozhovor Dotazník (Klima školy) Rozhovor Třídní schůzky Zápisy do 1. ročníku Odborná pomoc	průběžně 1x ročně průběžně 3x ročně 1x ročně průběžně
Výsledky vzdělávání	Dosažení kvalit. výsledků odpovídajících indiv. schopnostem a možnostem žáků	Schopnost aplikovat učivo Úroveň indiv. práce s jednotlivými žáky	Analýza žák. prací na základě ŠVP Kontrol. čtvrt. práce	průběžně 2x ročně

Personální práce	Odbor. růst pedagog. pracovníků	Účast na DVPP Využití ve výuce Inovace vzděl. prac.	Dotazník Pozorování hospitace	průběžně průběžně
Hospodaření	Vyrovnané hosp. Účelové vynal. finančních prostředků	Potřeby a skutečnost Využití financ. zdrojů Využití lidských zdrojů Využití materiál. zdrojů	Rozbor výkazů Výroční zpráva o hospodaření	průběžně 1x ročně

Projednání struktury vlastního hodnocení školy s ped. radou proběhne do konce září.

Projednání vlastního hodnocení školy s ped. radou za minulý školní rok proběhne do konce října.